

BRØNLUNDS SIDSTE BUDSKAB

Af Eske Brun

I januar nummeret af »Grønland« har J. G. Jen-
nov endnu engang fremdraget Jørgen Brønlunds
sidste budskab.

Jeg tror, det ville være formålstjenligt, hvis
dette patetiske dokument, der spiller en så stor
rolle i Grønlandsforskningens historie engang
kunne få en autoritativ betydning. Brønlunds
danskundskab var åbenbart ret begrænset. Den
danskundervisning der ved århundredskiftet blev
givet i Grønland, selv på seminariet i Godthåb,
var ret middelmådig, og Brønlund kom først i
1904, som 27-årig, på et kortvarigt ophold i Dan-
mark. På den litterære expedition har han sikkert
talt mest med Knud Rasmussen, og de har sikkert
talt grønlandsk. Hele hans dagbog, bortset fra
slutningsordene er da også ført på grønlandsk.

Eigil Knuth har, sikkert med rette, påvist, at
det punktum, som i Achton Friis' gengivelse vil-
kårligt er sat ind efter ordet »Maaned« er mis-
visende. Meddelelsen skal sikkert forstås som en
typisk dansktalende grønlænders udtryksmåde »i
november maaned jeg kom hertil«, jfr. også det
komma, som i originalen findes efter ordet »ind-
landsisen«. (Det bemærkes, at Jen-
nov gentager trykfejlen i Achton Friis' beretning »om Indlands-
isen« for »over Indlandsisen«, hvilken trykfejl er
rettet hos A. F. side 670).

Jeg tror, at en typisk grønlændervending er

indledningsordet »omkom«. Når man taler et
fremmed sprog frembyder præpositionerne altid
de værste faldgruber. Brønlund har kendt ven-
dingen »kom om (til)«, men ikke den skæbne-
svangre forandring i meningen, der følger af for-
andringen af de to ords rækkefølge. Jeg tror
ikke, Brønlund har anvendt et ord som »omkom«,
han anvender senere i teksten ordet »døde«, rent
bortset fra, at det ville være et mærkeligt ord at
anvende om sig selv, så længe man er i live.

Begyndelsen af meddelelsen skulle da læses
som: »Kom om (til) 79 Fjorden efter Forsøg hjem-
rejse over Indlandsisen, i November Maaned jeg
kommer hertil i aftagende Maaneskin« o. s. v.

Texten har andre gåder. Er de »2 $\frac{1}{2}$ Mil« reg-
net fra depotet, hvor han opholdt sig, da han
skrev, eller er det fra bræranden. Hvorfor be-
gyndte han at skrive om »Aarsagen« (til hvad?
Velsagtens hele jordens skæbne), men udstrede
påny dette ord.

Jeg er iøvrigt enig med Jen-
nov i, at der et eller
andet sted i Danmark Fjords indre del må findes
varde(r) med bemærkning(er) i sammentrængt
form om færdens forløb indtil den dag, opstig-
ningen begyndte. Og jeg vil anse det for sandsyn-
ligt, at den endnu kan læses. Formentlig har op-
bevaringsforholdene været lige så gode som for
Brønlunds dagbog.